

INGEZONDEN.

ONTRATTING VAN SCHEPEN TE LIVERPOOL.

In het nummer van 2 Mei van dit *Tijdschrift* lees ik op bldz. 2068: „In Liverpool wordt voor de schepen SO₂ gebruikt, geen blauwzuurgas”. Dit is onjuist. Ongeveer 2 maanden geleden heb ik zelf een ontratting van een schip door middel van blauwzuurgas te Liverpool bijgewoond. Het schip was in reparatie in een dok. De ontrating geschiedde door een particuliere firma onder toezicht van den gezondheidsdienst. Men gebruikte vloeibaar blauwzuurgas, dat in de ruimen enz. werd gespoten door mannen met gasmaskers.

Het gas werd in groote cylinders uit Amerika betrokken, en in de open lucht overgetapt in kleine draagbare reservoirs.

Voor andere schepen scheen men ook wel van SO₂ gebruik te maken.

Leiden, 8 Mei 1925.

M. D. HORST.

ONBETROUWBARE EN GEVAARLIJKE SERA EN VACCINS.

Naar aanleiding van mijn waarschuwing in dit *Tijdschrift* van 6 December j.l. heeft de veearts J. VAN ZIJVERDEN te Leiden, vertegenwoordiger van het (vroeger Staatliches) Serotherapeutisches Institut in Weenen, aan blijkbaar alle geneeskundigen een brief gericht, waarin hij omtrent dit instituut allerlei overbodigs vertelt. Ieder weet toch, dat het instituut onder PALTAUF's leiding een uitstekenden naam had en wanneer, zooals de brief doet gelooven, ook nu nog mannen als KRAUS, PRIBRAM EN LOEWENSTEIN daaraan hun medewerking verleenen, kan ik slechts zeggen, dat deze wetenschappelijke mannen zich hebben later verleiden een verantwoordelijkheid op zich te nemen, die zij blijkbaar niet kunnen dragen.

Mijn bezwaren tegen de aan mij ter onderzoek gegeven producten waren:

1°. Dat een flacon tetanusserum, dat 100 AE heette te bevatten, er slechts 56 inhield. Dit feit wordt door den heer VAN ZIJVERDEN toegegeven en hij deelt in zijn brief mee, dat hem is verzocht deze ampullen weer naar Weenen terug te zenden. Zijn er nog collegae in het gelukkig bezit?

2°. Dat het voor de reactie van SCHICK afgeleverde diphtheriegif in een gift van 10 cM³ van de aangegeven verdunning $\frac{1}{300}$ geen cavia doodde. Dit zou niets bewijzen, daar ik slechts $\frac{1}{3}$ dlm. zou hebben ingespoten, mijn onderzoek zou dus verkeerd zijn geweest. Laten wij dat onderzoek dan even herzien. Op de gebruiksaanwijzing staat, dat de inhoud van de ampulle 300 maal moet worden verdund en dan in een gift van 0.2 cM³ intracutaan de reactie van SCHICK zou geven. In deze 0.2 cM³ moet dus aanwezig zijn de voor de reactie van SCHICK algemeen aangenomen gift van $\frac{1}{50}$ dlm, dus in de door mij ingespoten 10 cM³, of 50 maal 0.2 cM³, 1 dlm., een berekening zóó eenvoudig, dat vergissen wel niet mogelijk is. Deze 10 cM³ bleken voor een cavia van 250 gr. niet alleen niet doodelijk, maar gaven zelfs geen reactie evenmin als trouwens 0.2 cM³ de reactie van SCHICK gaf. Maar als de gegevens van VAN ZIJVERDEN in zijn brief juist zijn, dan is her wel zeker, dat er geen reactie van SCHICK mee is op te wekken, daar dan 0.2 cM³ slechts $\frac{1}{150}$ dlm. bevat. Als dit juist is, dan is niet alleen het diphtherietoxine *onbruikbaar geworden*, maar *onbruikbaar afgeleverd* en wordt het er dus niet beter op. De door VAN ZIJVERDEN genoemde wetenschappelijke onderzoekers zullen het wel anders bedoeld hebben.